

Alle soorten tellen mee

Nieuwsbrief #3 / november 2021

In de vorige nieuwsbrief bleef de programmanaam nog even in sluiers gehuld. Er werd toen gewerkt aan een nieuw logo en een nieuwe huisstijl voor SoortenNL. Inmiddels is dat allemaal afgerond en in gebruik genomen. Daarom deze nieuwsbrief in nieuwe stijl en eindelijk de onthulling van de programmanaam. Nou is dat laatste misschien niet zo'n spectaculaire verrassing. We hebben gekozen voor 'Alle soorten tellen mee'. Dit is al heel lang de slogan van SoortenNL en eigenlijk kwamen we tot de conclusie dat dat heel kernachtig weergeeft waar we met elkaar voor staan. Zowel het belang van onze soorten als de waardering voor onze vrijwilligers als de noodzaak van natuurbescherming is samengevat in deze vier woorden.

Dan het logo, dat is wel helemaal nieuw. De betekenis van het logo is: Wake Up Nederland! NL is omgevormd tot een uitroepteken. Wake up NL, het is tijd voor actie!

Na een eerste fase van veel overleggen, plannen bedenken en alle neuzen dezelfde kant op zetten, zijn alle teams nu bezig met de concrete uitwerking van de plannen. In deze nieuwsbrief lees je alles over waar de teams nu mee bezig zijn en welke mijlpalen er in de afgelopen periode al bereikt zijn.

In deze nieuwsbrief:

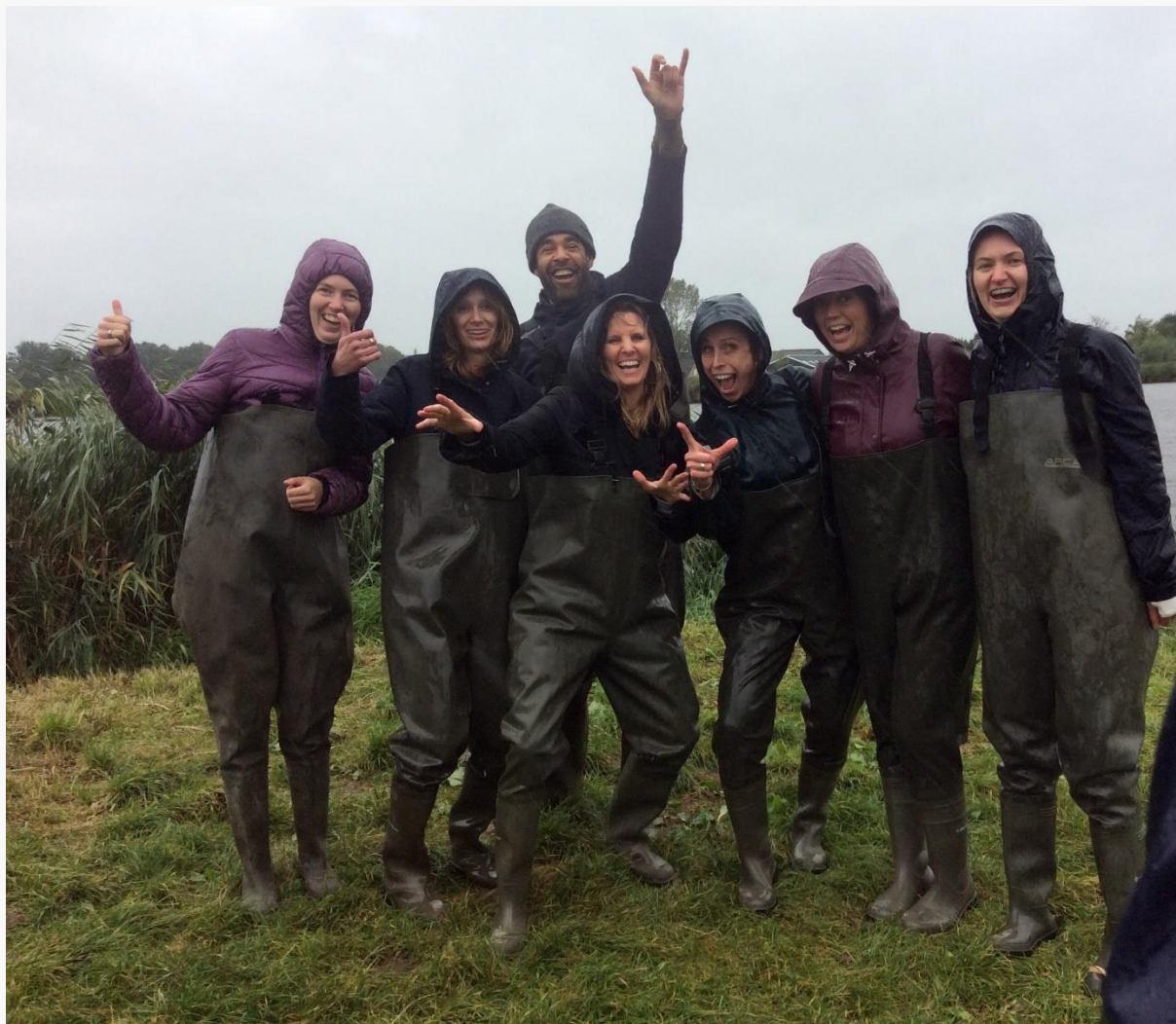
Excursie SoortenNL & Postcode Loterij	2
Team Communicatie	3
Team Onderzoek	4
Team Vrijwilligers	5
Team Provincies	6
Mijlpalen	7
Vooruitblik	8

Excursie SoortenNL & Postcode Loterij

Op 5 oktober 2021 is een afvaardiging van SoortenNL op excursie geweest met een heel aantal mensen van de Nationale Postcode Loterij. Ondanks de plensbuien was het een zeer geslaagde dag. Na een kennismaking op station Abcoude wandelden we naar het Fort bij Abcoude voor een boeiende rondleiding en een speurtocht naar vleermuizen. Helaas waren de vleermuizen nog niet op hun post: het was nog niet koud genoeg voor een winterslaap. Wel hebben we enorm veel interessante feitjes over deze dieren geleerd, bijvoorbeeld dat hun grootste natuurlijke vijand de bosmuis is.

Na het fort werden we opgepikt door de Mr. Grey, een grote salonboot (met zonnepanelen!) waarmee we naar Amsterdam zouden varen. Gelukkig had dit schip een dak, want juist toen we in de boot stapten, begon het te plenzen. Toen we even later afmeerden bij het Landje van Geijssel regende het nog steeds. Maar dat weerhield ons er niet van om in waadpakken gehuld op zoek te gaan naar vissen, rivierkreeften, libellenlarven en garnalen. Hulde aan al die dapperen die de nattigheid en de wriemelbeestjes trotseerden!

Na het vissen bracht de boot ons naar Amsterdam Amstel. Inmiddels was de zon weer doorgebroken en konden we dus na een geslaagde dag vrolijk afscheid nemen.

[Meer foto's zijn hier te bekijken](#)

Team Communicatie

Het team Communicatie is dagelijks in de weer om de missie en visie van SoortenNL over de Bühne te brengen. Letterlijk dagelijks, want iedere dag verschijnt er via onze social mediakanalen de [#soortvandedag](#). Iedere aangesloten organisatie plaatst dan een bericht dat een diersoort een podium geeft. Achterliggende gedachte: toon de rijkdom van de Nederlandse natuur, want het is belangrijk dat we goed met haar omgaan. Daarnaast hebben we de succesvolle elfdelige [cursus Planten en Dieren Herkennen](#) georganiseerd (bijna 1700 aanmeldingen) en de marathon [#24uurnatuur](#) op Terschelling op de kaart gezet; een initiatief waarbij vrijwilligers in 24 uur tijd alle soorten in een bepaald gebied hebben geteld.

Wintereditie Cursus Veldbiologie

De eerste basiscursus Planten en Dieren Herkennen dit voorjaar was een enorm succes, zowel qua opkomst als qua waardering. Veel cursisten gaven aan interesse te hebben in een vervolg. Goed nieuws dus, want vanaf 29 december organiseren we een nieuwe vijfdelige reeks: de [wintereditie](#). Voor maar 25 euro nemen boeiende sprekers zoals bijvoorbeeld Aglaia Bouma, Ineke Radstaat, Petra van der Wiel en Camilla Dreef mensen mee in de wondere wereld van de vogeltrek, winterbossen, insecten en voorjaarsbloeiërs. En ook nu al stromen de aanmeldingen binnen en doen er al ruim 500 mensen mee.

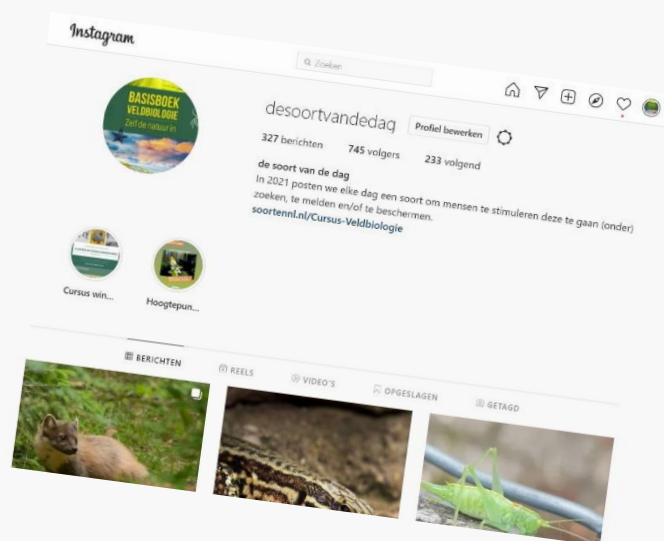
Social media

Van licht groene vrijwilligers tot diepgroene professionals en van natuurliefhebbers tot politici. Of het nu gaat over de bijzondere soorten vlinders, de bescherming van zoogdieren, het monitoren van insecten en wilde planten of het ontdekken van nieuwe paddenstoelen en bomen. De soortenorganisaties delen graag hun kennis met heel Nederland. En dat wordt ook goed ontvangen. Als er iets is dat we het afgelopen jaar hebben gezien, dan is dat hoe belangrijk mensen de natuur vinden. In tijden van lockdown en quarantaine bood de natuur veel mensen rust en gezondheid: een manier om te bewegen, te ontspannen en te genieten.

De website [soortennl.nl](#) ondergaat op dit moment een make-over. Hier komen alle initiatieven omtrent SoortenNL straks samen. Nieuws, artikelen, video's, lessen uit de cursus; alles kun je hier straks terugvinden. Ook komt er een speciale "FAQ over hete hangijzers in het natuurdebat"; een plek waar journalisten en beleidsmakers snel en overzichtelijk de belangrijkste publicaties over grote natuurthema's zoals stikstof, pesticiden, etc. kunnen terugvinden.

Nieuwsgierig? Neem zelf een kijkje op de socials:

- [Twitter](#)
- [Facebook](#)
- [Instagram](#)
- [Youtube](#)

Team Onderzoek

Alle activiteiten van team Onderzoek worden samengevat in [drie speerpunten](#). In al deze thema's staan de [waarnemingen van soorten](#), grotendeels verzameld door onze vrijwilligers, centraal. We gebruiken de waarnemingen om [patronen en veranderingen](#) in het voorkomen van de soorten in Nederland zichtbaar te maken.

Basiskwaliteit Natuur

Begin 2021 lanceerde Vogelbescherming het concept Basiskwaliteit Natuur aan de hand van het voorkomen van vogelsoorten. In aansluiting daarop zijn we aan de slag gegaan om ook voor andere soortgroepen soorten aan te wijzen als indicatoren voor een goede basiskwaliteit van natuur. We richten ons allereerst op twee landschappen buiten de natuurgebieden: het agrarische gebied en de bebouwde kom. In totaal zijn er vanuit 13 soortgroepen 308 soorten geselecteerd die je wijdverbreid in het agrarisch landschap zou moeten kunnen aantreffen en 171 soorten in de bebouwde kom. We zijn nu bezig de basiskwaliteit van Nederland in kaart te brengen aan de hand van deze soorten. Eventueel voorkomende soorten die je vooral tegenkomt in natuurgebieden tellen als een extra bonus mee.

Website Natuurkwaliteit

Behalve de basiskwaliteit willen we ook meer inzicht krijgen in de kwaliteit van onze topnatuur. Daarvoor richten we een website in waar je voor alle Natura 2000-gebieden kunt bekijken welke bijzondere soorten er voorkomen. Dan gaat het behalve om Europees beschermde soorten van de Habitatrichtlijn ook om bedreigde soorten van de Rode Lijsten. Behalve het voorkomen van deze soorten zullen we ook aangeven wat we er bekend is over de trends in hun aantallen en verspreiding. Daaruit volgt ook voor welke soorten we nog te weinig weten om een trend te bepalen – en waar we dus nog een tandje bij moeten zetten om die kennis te verzamelen!

Klimaatverandering

Klimaatverandering is een belangrijk onderwerp geworden. We zijn nu bezig om twee aspecten ervan in beeld te brengen. Het eerste is de fenologie, het verschijnen van soorten in de loop van het seizoen.

Temperatuur is daarin een bepalende factor. Voor zoveel mogelijk soorten uit een groot aantal groepen wordt deze afhankelijkheid onderzocht. Daarmee kunnen bijvoorbeeld vliegtijden en bloei worden voorspeld, maar kan ook worden bekeken in hoeverre van elkaar afhankelijke soorten, zoals gentiaanblauwtjes en klokjesgentianen, nog met elkaar in de pas lopen. Wanneer de overlap tussen zulke soorten kleiner wordt, kunnen soorten in de knel komen tenzij ze zich kunnen aanpassen. Een ander aspect dat wordt onderzocht is hoe het Europese verspreidingsgebied van soorten samenhangt met de temperatuur. Zo kunnen we laten zien welke soorten met klimaatopwarming in de gevaarzone komen en welke soorten we hier de komende jaren als nieuwkomers mogen verwachten.

Gentiaanblauwtje op klokjesgentiaan (foto: Henk Bosma)

Team Vrijwilligers

Team Vrijwilligers is begonnen om veel [van elkaar te leren](#) en nu zijn we naar buiten aan het kijken. Om het [ondersteunen van onze vrijwilligers](#) daadwerkelijk vorm te gaan geven.

Boekje Best Practices

Het team vrijwilligers is begonnen om de do's en don'ts in het vrijwilligerswerk van elkaar te leren. We zijn negen verschillende organisaties die allemaal op een andere manier bezig zijn met werven, binden en scholen van onze vrijwilligers. Iedere organisatie heeft op een rijtje gezet wat er goed en wat er niet goed ging en hieruit zijn 'best practices' gekomen. In een boeiende workshop hebben we aan elkaar onze goede en minder geslaagde ervaringen met vrijwilligers(beleid) gedeeld en daaruit lessen getrokken. Er zijn een aantal verbeterplannen gemaakt en daar zijn een aantal clubs nu mee aan de slag. De 'best practices' zullen in een boekje worden gebundeld en deze komen op die manier voor iedereen beschikbaar.

Samenwerking

Nadat we eerst dus vooral veel van elkaar hebben geleerd zijn we nu naar buiten aan het kijken. Zo hebben Kaat van RAVON en Kars van De Vlinderstichting namens SoortenNL een workshop begeleid met twintig vrijwilligerscoördinatoren van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, veel landschappen en landschapsbeheerstichtingen, maar ook van Waternet, IVN, een NME-centrum en een agrarisch collectief. Men was erg geïnteresseerd in samenwerking met de soortenorganisaties en we hebben veel goede contacten gelegd. Het thema van samenwerking tussen tellers, herstellende, vertellers en bellers kwam uitstekend uit de verf en we zullen daar als individuele organisaties zeker nog de vruchten van plukken.

Team Provincies

Team Provincies wil via soorten in het landschap onze relatie met algemene milieuthema's zoals verdroging, stikstof en pesticiden illustreren. Onze soorten als indicatoren en als drager van informatieve verhalen over milieu- en landschapskwaliteit.

Lobby bij de provincies

In de eerste helft van dit jaar hebben we op een rij gezet welke contacten we al hebben lopen in de verschillende provincies. Aan de hand daarvan zijn enkele provincies uitgekozen waarin we graag extra betrokken willen zijn. Inbreng van SoortenNL vond plaats tijdens enkele provinciale bijeenkomsten.

Biodiversiteitsberaad te Eastermar, op 11 oktober 2021, georganiseerd door de provincie Fryslân.

Minisymposia

Komend jaar willen we ook zelf enkele bijeenkomsten organiseren als platform voor presentatie van eigen kennis en recente project- en onderzoeksresultaten. Een viertal minisymposia van SoortenNL, in onder andere de provincies Gelderland, Drenthe en Zuid-Holland/Utrecht, zullen in de loop van 2022 worden uitgevoerd en aanleiding geven voor publiciteit. De gekozen thema's zijn:

- (1) Droogte/verdroging. Indicatorsoorten zijn o.a. beekprik, knoflookpad en das.
- (2) Basiskwaliteit stedelijk/agrarisch gebied gecombineerd met stikstof. Indicatorsoorten zijn o.a. bijen, argusvlinder en konijn.
- (3) Beheer van biodiversiteit in laag-Nederland. Indicatorsoorten zijn o.a. grote modderkruiper, grutto en groene glazenmaker.

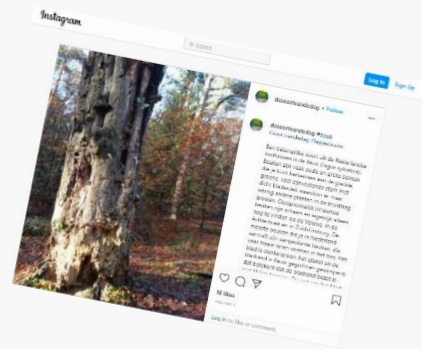

*Het konijn is een indicatorsoort van basiskwaliteit
(foto: Fokko Erhardt)*

Mijlpalen

1 januari 2021 – Eerste Soort van de Dag

Op 1 januari werd de eerste #soortvandedag gelanceerd: de beuk. Daarna zijn er nog heel veel meer soorten gevolgd: elke dag één. Kleine leuke weetjes over allerlei soorten worden dagelijks gedeeld op de social mediakanalen van SoortenNL. Dat betekent nu al meer dan 300 planten en dieren uit alle soortgroepen waar we ons als SoortenNL mee bezig houden.

30 maart 2021 – Workshop Vrijwilligers

Team Vrijwilligers organiseerde een workshop over vrijwilligers en hoe je die kunt werven, binden en ondersteunen. Na een tweetal korte voorbeeldprojecten en een bijdrage van de extern deskundige Cindy Koopsen gingen de deelnemers in drie groepen uiteen en in ruim anderhalf uur werd, aan de hand van cases, maar daarna ook veel breder, ingegaan op wat vrijwilligers willen en hoe wij daar als soortenorganisatie aan kunnen voldoen. Uiteindelijk ging ieder zijns weegs, met een huiswerkopdracht om een verbeterplan op te stellen voor een van de projecten waarvoor we graag vrijwilligers hebben en houden.

14 april 2021 – Start Cursus Veldbiologie

Wat begon als een spontaan idee en waar we mikten op 50 – 100 deelnemers werd het een veel groter succes dan verwacht. Het idee was om, als vervolg op het boek Basiscursus Veldbiologie, live lessen aan te gaan bieden. Live werd online, maar dat mocht de pret niet drukken. Al met al bereikten we ruim 1600 lichtgroene en donkergroene natuurliefhebbers. Door het volgen van de cursus in het voorjaar hebben we hen weer een stukje dichterbij de soorten van Nederland gebracht. Per soortgroep was er aandacht voor hoe je ze kunt herkennen, waar je ze kunt vinden, waar je er meer over te weten kunt komen, op welke manieren je er zelf onderzoek naar kunt doen en hoe je ze kunt beschermen. Na afloop konden de deelnemers dus zelf verder leren of praktisch aan de slag.

21 april 2021 – Symposium Basiskwaliteit Natuur

Het symposium van Vogelbescherming over Basiskwaliteit Natuur bood een springplank om voortaan de kwaliteit van onze leefomgeving in het hart van het Nederlandse beleid te plaatsen. De basiskwaliteit van de natuur is op orde als de voor dat landschap karakteristieke en algemene soorten algemeen zijn en blijven. Vogelbescherming heeft dit inzichtelijk gemaakt aan de hand van vogels. SoortenNL presenteerde op het symposium een visie hoe de Basiskwaliteit Natuur te beoordelen valt aan de hand van de grote variatie aan soorten uit andere soortgroepen, van planten en paddenstoelen tot vlinders en zoogdieren.

15 juni 2021 – Lancering huisstijl en website

In juni werd de nieuwe huisstijl van SoortenNL in een Zoom-sessie gepresenteerd aan alle medewerkers van SoortenNL die daarin geïnteresseerd waren. Sindsdien is de huisstijl in gebruik. Uiteraard heeft ook de website een nieuwe look gekregen.

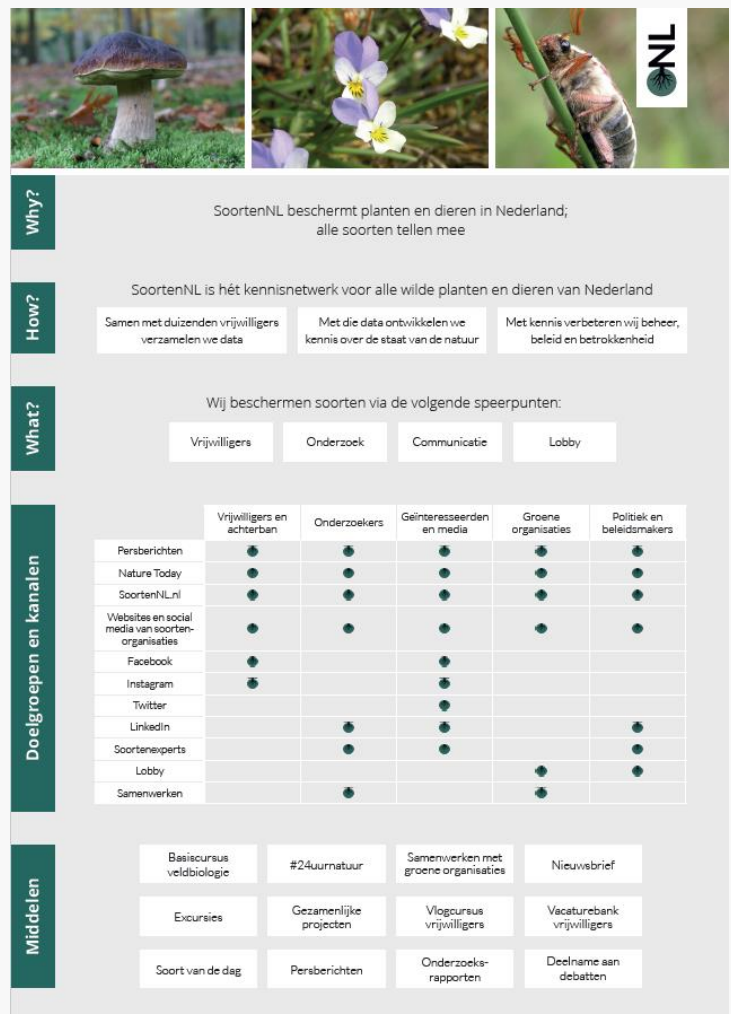
14 augustus 2021 – #24uurNatuur op Terschelling

Afgelopen zomer organiseerden we samen met de NJN en Staatbosbeheer de marathon #24uurnatuur ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de NJN. Op 14 augustus om 10.00 uur gingen honderd jongeren en experts van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie en SoortenNL van start om in 24 uur zoveel mogelijk planten en dieren waar te nemen op zoveel mogelijk plekken op Terschelling. Het leverde niet alleen veel soorten (1075!), maar ook bijzondere ervaringen op: vogels vangen en ringen, vleermuizen bekijken op de kerkzolder, 's nachts lampsnorkelen in de jachthaven, een trektocht over de Boschplaat. Ook werd nieuw vlogtalent ontdekt, want de opgedane kennis moest natuurlijk wel vastgelegd en verder verspreid worden. De serie van #24uurnatuurvlogs is vanaf november 2021 wekelijks te volgen via de social mediakanalen van SoortenNL.

29 november 2021 – Onthulling strategiekaart SoortenNL en programmaam

In de afgelopen maanden hebben de directie van SoortenNL en team Communicatie zich samen gebogen over de strategie: wat is nu eigenlijk de visie van SoortenNL en hoe brengen we dat naar buiten? Na deze uitgebreide sessies hebben we een strategiekaart opgesteld die op 1 A4-tje laat zien waar SoortenNL voor staat, wat onze kerntaak is en hoe we die willen uitvoeren. De kaart zelf is vooral voor intern gebruik, de Why, How en What is op de website van SoortenNL gepubliceerd.

Vooruitblik

In de volgende nieuwsbrief:

- Publicatie van de soortenlijst Basiskwaliteit Natuur
- Flora- en faunasymposium Basiskwaliteit Natuur: van theorie naar praktijk
- Media-overzicht SoortenNL in 2021